
Fundició de tipus - fosa de tipus

Autor:

Data de publicació: 17-12-2017

1568 il·lustració d'un fonedor de tipus alemany, abocant metall fos dins un motlle de mà.

La fosa de tipus era una tècnica utilitzada per fondre els caràcters d'impressió individuals (coneguts com tipus mòbils). Es duia a terme abocant metall fos en uns motlles de llautó que tenien a la part inferior unes matrius (totals o parcials) fabricades prèviament for impacte amb punxons o altres eines.

El terme anglès "font" usat per a " tipus mòbil ", ve del francès "fonte", que ho defineix molt bé ja que es tracta d'una "peça fosa", que es "fonia" en una "Type foundry", i que com és evident, no guarda cap relació amb la paraula "font" usada de forma inadequada en castellà (fals amic : "font" en català vol dir font , que en francès és "fontaine").

Índex

- 1Gutenberg
- 2Determinació de l'autoria
- 3Automatització
- 4Vegeu també

Gutenberg

La invenció de la fosa eficient de metalls va ser el principal invent de Gutenberg. La impressió amb blocs mòbils de fusta es coneixia a la Xina des de feia segles, a part d'aquest fet, Laurens Janszoon Coster i altres impressors holandesos van desenvolupar tipus mòbils abans que Gutenberg. Van ser les innovacions en la tècnica de fosa de tipus el que va fer que Gutenberg (orfebre de professió) aconseguís l'avanç comercial de la impremta. Tot i que l'ús de matrius en la fosa era una tècnica coneguda molt abans de la seva època, Johannes Gutenberg va adaptar el seu ús a un motlle de mà que, ajustat de forma adequada, permetia modelar amb facilitat i precisió instàncies múltiples de qualsevol caràcter,

El procés començava amb la col·locació en la part inferior del motlle, de la matriu amb la impressió buida del glifo que es volia crear. S'ajustava a l'ample del cos i es bloquejava quedant preparat per a la fosa. Llavors s'abocava acuradament l'aliatge de metall fos en la cavitat vertical de costats rectes que constituïa la part superior del motlle, agitant d'una forma constant per ajudar al fluid metàl·lic a penetrar en totes les cavitats de la matriu. Amb la pràctica es va descobrir que diferents glifs requeririen diferents tipus de agitat perquè els caràcters quedessin correctament modelats. Un cop la peça fosa s'havia refredat i solidificat, es desbloquejava el motlle i es retirava el tipus mòbil, que quedava a punt per a les operacions d'acabat posteriors.

Determinació de l'autoria

La fosa manual era un procés llarg i lent, però va ser capaç de produir excel·lents resultats, molt precisos i consistents. Siendo el producte final d'aquesta fosa manual el conjunt de tipus mòbils usats durant segles per a la impressió tipogràfica. En haver sortit tots els tipus mòbils d'una lletra, d'un sol motlle, les impressions d'una mateixa lletra són idèntiques entre si (a part de petits desgasts o imperfeccions que poden diferenciar tipus mòbils d'una mateixa lletra). Aquest fet permet als investigadors, coneixent l'autoria d'una sola obra, determinar l'autor d'una altra obra, comparant els trets característics d'una lletra determinada.

En estudiar i identificar incunables, els tipus impresos sobre el paper s'empren com a evidència per identificar un impressor específic. (John W. Klooster)[3]

Automatització

David Bruce va inventar la primera màquina automàtica de fosa de tipus en 1838, però van ser les màquines Monotype i Linotype les que primer van accelerar efectivament el procés ..

En 1887, Tolbert Lanston va inventar la màquina de composició mecànica Monotype . Es tracta d'un sistema de fosa de tipus que produeix caràcters individuals, utilitzant un magatzem que conté totes les matrius d'una família de lletres determinada. D'alguna manera recorda alguna cosa al buidatge del tipus de mà, cada vegada que es crearà un tipus, el mecanisme de selecció posiciona la caixa de matrius de manera el motlle estigui sota de la matriu correcta, s'injecta metall calent, es guarda el tipus generat i es repeteix el procés fins que el treball hagi acabat.

A part estan Linotype (1886) i Intertype (1914), les quals, per a la composició tipogràfica, produeix blocs que generalment contenen la línia completa en lloc de caràcters individuals, utilitzant matrius de bronze individuals guardades en un magatzem a la part superior de la màquina (dispensades a cop de teclat), després s'acoblen i són enviades al caixetí on es genera el bloc; a partir d'aquí les matrius són redistribuïdes usant un enginyós mecanisme d'enfilada en forma de V.

El sistema de fosa de tipus Ludlow és similar, ja que també és un procés de composició de línies, per a ell totes les operacions de composició tipogràfica (acoblament de matriu i distribució posterior) són executats manualment per un componedor.

Les següents tecnologies de composició tipogràfica ja van començar a fer ús de glifos representats en negatius fotogràfics o fitxers digitals de descripció de tipus com el PostScript i el TrueType.

Vegeu també

Empresa de fosa de tipus
tipus mòbil
punxó
matriu
Motlle de mà

Referències

? Douglas Harper (2001). «Font» . Online Etymology Diccionari . Consultat el 2013.07.19.

? Saltar a:a b FJM Wijnekus; EFPH Wijnekus (22 October 2013). Dictionary of the Printing and Allied Industries: In English (with definitions), French, German, Dutch, Spanish and Italian . Elsevier Science. pp. XIV. ISBN 978-1-4832-8984-7 .

? John W. Klooster (2009). Icons of Invention: The Makers of the Modern World from Gutenberg to Gates . ABC-CLIO. pp. 16-. ISBN 978-0-313-34743-6 .

Enllaços externs

Wikimedia Commons alberga contingut multimèdia sobre Fosa de tipus .